

Raport
zespołu oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej z wizytacji przeprowadzonej w dniach 3-4 grudnia 2010 r. w Wyższej Szkole Hotelarstwa i Gastronomii w Poznaniu dotyczącej oceny jakości kształcenia na kierunku „turystyka i rekreacja” na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Informacje wstępne.

1. Skład Zespołu Oceniającego:

dr Maria Długosielska – członek PKA – Przewodnicząca Zespołu Oceniającego
dr hab. Krystyna Dwucet – członek PKA,
dr Tadeusz Fąk – ekspert PKA,
mgr Edyta Lasota - Bełzek – ekspert formalno-prawny PKA,
Adrian Madej - Ekspert PKA – przedstawiciel Parlamentu Studentów RP.

2. Krótka informacja o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu.

Państwowa Komisja Akredytacyjna po raz drugi ocenia jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Poprzednia procedura zakończyła się wydaniem oceny pozytywnej (2004 rok). Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Władze Uczelni stworzyły dobre warunki do pracy zespołu wizytującego. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię Raportu Samooceny, przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji dotyczącej: organizacji Uczelni, spraw kadrowych oraz toku studiów, a także rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, jego pracownikami i studentami ocenianego kierunku oraz na podstawie przeprowadzonych hospitacji zajęć dydaktycznych.

Załącznik Nr 1 - Podstawa prawna wizytacji.

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy.

1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów.

Oceniając misję i strategię WSHiG w Poznaniu warto podkreślić fakt jej istnienia na rynku szkolnictwa wyższego od roku 1993. Taki okres funkcjonowania może sugerować, że cele strategiczne jak i określona misja są realizowane. Misją Szkoły jest stworzenie odpowiednich warunków kształcenia i wychowywania studentów na najwyższym poziomie, przygotowanie kadry zarządzającej hotelami, restauracjami, obiektami rekreacyjnymi i agencjami turystycznymi na całym świecie. Szansę taką Szkoła stwarza poprzez realizację programu studiów wykraczającą poza wytyczne zawarte w standardach. Absolwencji znają przynajmniej 2 języki obce, potrafią gromadzić i przetwarzać informacje, prowadzić badania rynkowe, planować strategie marketingowe w sferze usług turystycznych. Uczelnia podejmuje i organizuje przedsięwzięcia gospodarcze, z których możliwe jest zasilanie finansowe szkoły w dodatkowe fundusze, co pozwala na ciągłe podnoszenie jakości kadry, polepszanie bazy materialnej i naukowej Uczelni, planowanie powołania nowego kierunku studiów. Uczelnia bardzo dobrze wpisuje się nie tylko na terenie Poznania i regionu, ale też na terenie całej Polski i w świecie: (6 cyklicznych imprez, w tym porozumienia z 21 szkołami z całej Polski), współpraca z 4 uczelniami wyższymi spoza Polski, umowy bilateralne Erasmus LLP z 13 jednostkami, porozumienia (umowy) o współpracę w ramach programu Tempus z 20 ośrodkami. Hasłem przewodnim WSHiG jest „Zdobywasz wiedzę, zdobywasz świat” – które jest promocją studiów na ocenianym kierunku, podkreślające międzynarodowy charakter edukacji. Podstawowym celem procesu kształcenia jest bardzo rzetelny przekaz wiedzy i motywowanie studentów do samodzielnej pracy intelektualnej, stwarzanie warunków do

kształcenia przez całe życie. Dużą wagę przywiązuje się do wysokiego poziomu jakości kształcenia, poprzez dobór kadry o najwyższych kwalifikacjach naukowych i zawodowych.

Wniosek:

Z przedstawionej działalności organizacyjnej Uczelni i proponowanych programów kształcenia wynika, że jej misja jest w pełni realizowana. Działania strategiczne możliwe są do osiągnięcia.

2. *Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa.*

Zgodnie z § 12 Statutu Uczelni organem jednoosobowym jest Rektor, który kieruje działalnością Uczelni i reprezentuje ją na zewnątrz. Kompetencje Rektora określa statut Uczelni. Zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.) Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy Rektora.

Natomiast organem kolegialnym Uczelni jest Rada Naukowo - Dydaktyczna. Radę tworzą: rektor, prorektorzy, kierownicy katedr, kierownicy pracowni i studium, pracownicy zatrudnieni na stanowiskach profesora zwyczajnego lub nadzwyczajnego oraz pracownicy posiadający stopień naukowy doktora habilitowanego, dwaj przedstawiciele pozostałych nauczycieli akademickich, przedstawiciele studentów w liczbie zapewniającej im 20% udziału w składzie Rady, oraz dwaj przedstawiciele pracowników niebędących nauczycielami akademickimi.

Rektor działa zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie - oraz w statucie Uczelni. Rektor wydaje zarządzenia, które przechowywane są sposób prawidłowy.

Uchwały Rady Naukowo - Dydaktycznej oraz protokoły z jej posiedzeń są zapisane poprawnie, zawierają podpis osoby sporządzającej protokół. **Jednak stwierdzono brak podpisu osoby prowadzącej posiedzenie Rady Naukowo – Dydaktycznej.**

Poddane analizie losowo wybrane uchwały Rady Naukowo - Dydaktycznej oraz Zarządzenia Rektora zostały podjęte zgodnie z ich kompetencjami ustawowymi i statutowymi. Uczelnia wywiązała się również z obowiązku ustawowego w zakresie art. 169 ust. 2 ustalając warunki i tryb rekrutacji oraz formy studiów na poszczególnych kierunkach, podając uchwałę do wiadomości publicznej nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała dotyczy – Zarządzenie nr 2/05/2010 Rektora Wyższej Szkoły Hotelarstwa i Gastronomii w Poznaniu w sprawie warunków i trybu przyjęć na studia na rok akademicki 2010/2011. Na podstawie Zarządzenia nr 2/01/1999 Rektora Wyższej Szkoły Hotelarstwa i Gastronomii w sprawie rozliczenia pensum godzinowego dydaktyki z dnia 05. 01. 1999 r. określono zasady ustalania obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk, oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych wymaganego art. 130 ust. 2. ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym.

W Uczelni nie funkcjonują Rady Wydziałów.

Jednostką naukowo – dydaktyczną w Uczelni jest Katedra.

Zgodnie ze statutem Uczelni powołano Kierowników następujących Katedr: Hotelarstwa i Gastronomii, Turystyki i Rekreacji oraz Zarządzania i Marketingu w Hotelarstwie, Gastronomii, Turystyce i Rekreacji.

W WSHiG w Poznaniu analizie zostały poddane: umowa student – uczelnia, regulamin pomocy materialnej oraz regulamin studiów. Oceniane akty wewnętrzne Uczelni są zgodne z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym. Wysokość opłat pobieranych przez Uczelnię za wydawane dokumenty jest zgodna z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów.

Załącznik Nr 2 - Uwagi szczegółowe do wewnętrznych przepisów uczelni.

3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych i dydaktycznych.

W skład struktury organizacyjnej kierunku „turystyka i rekreacja” wchodzi trzy katedry: Turystyki i Rekreacji, Hotelarstwa i Gastronomii oraz Zarządzania i Marketingu w Hotelarstwie, Gastronomii, Turystyce i Rekreacji, a także Studium Języków Obcych, Studium Usprawnień Ruchowych z Pracownią Informatyki, Dział Obsługi Studenta (odpowiednik dziekanatu). Zakres kompetencji poszczególnych organów określa statut Uczelni. Rektor kieruje pracą Rady Naukowo - Dydaktycznej. Rektor, powołany na czas nieokreślony, kieruje Uczelnią z pomocą prorektorów (3), których powołuje po zasięgnięciu opinii Rady Naukowo - Dydaktycznej: ds. studiów stacjonarnych, niestacjonarnych i naukowo – dydaktycznych. Organem kolegialnym Uczelni jest Rada Naukowo-Dydaktyczna. Ważną rolę w działalności Uczelni odgrywają także: dział współpracy z zagranicą, dział marketingu oraz dział dokumentacji i biblioteka.

Wniosek: Struktura organizacyjna WSHiG w Poznaniu obejmuje najważniejsze przestrzenie dydaktyczne i naukowe związane z funkcjonowaniem Uczelni. Działalność naukowa i dydaktyczna prowadzona jest w obrębie Katedr: Turystyki i Rekreacji oraz Hotelarstwa i Gastronomii. Zaproponowana struktura organizacyjna zabezpiecza potrzeby kierunku.

Tabela nr 1.

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
Studia stacjonarne	935	935	-	-
Studia niestacjonarne	787	787	-	-
Razem	1722	1722	-	-

5. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.

Uczelnia prowadzi kształcenie na jednym kierunku studiów: „turystyka i rekreacja” w następujących specjalnościach: *Hotelarstwo i gastronomia, Obsługa Ruchu Turystycznego Zarządzanie i marketing w hotelarstwie, gastronomii turystyce i rekreacji*. Studia są prowadzone w formie studiów pierwszego i drugiego stopnia w trybie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Kierunek „turystyka i rekreacja” został poddany procesowi oceny jakości kształcenia przez PKA w roku 2004.

Wydział nie posiada uprawnień do nadawania stopni naukowych i nie prowadzi studiów doktoranckich.

6. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów.

Tabela nr 2.

Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
I stopnia	I	190	119	309
	II	238	148	386

	III	284	194	478
	IV	-	-	-
II stopnia	I	119	133	252
	II	104	193	297
jednolite studia magisterskie	I	-	-	-
	II	-	-	-
	III	-	-	-
	IV	-	-	-
	V	-	-	-
	VI	-	-	-
Razem		935	787	1722

Wniosek: Zainteresowanie studiowaniem na ocenianym kierunku studiów jest większe w trybie studiów stacjonarnych, a liczba studentów w poszczególnych latach jest podobna. Natomiast stwierdzono mniejsze zainteresowanie ze strony kandydatów studiowaniem na studiach w trybie studiów niestacjonarnych zwłaszcza na pierwszym roku studiów.

Wnioski:

- **Misja Uczelni została poprawnie określona i jest skutecznie realizowana. Określone cele strategiczne są możliwe do osiągnięcia.**
- **Struktura organizacyjna jednostki zabezpiecza realizację zadań dydaktycznych.**
- **Uczelnia znacząco spełnia kryteria w zakresie funkcjonowania wewnętrznych regulacji prawnych.**
- **Dostrzegalne jest słabnące zainteresowanie studiami na kierunku „turystyka i rekreacja”.**

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja.

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta.

Ocena zgodności określonej przez uczelnię sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami efektów kształcenia, tj. czy zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne, które uzyskają absolwenci odnoszą się do wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności stosowania w praktyce zdobytej wiedzy, dokonywania ocen i formułowania sądów, komunikowania się z otoczeniem, kontynuacji kształcenia przez całe życie, a także czy przewidziano udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia oraz uwzględniono potrzebę dostosowania kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy.

Absolwenci kierunku „turystyka i rekreacja” nabywają zgodnie ze standardami kształcenia, umiejętności kierowania oraz samodzielnego planowania i realizacji przedsięwzięć organizacyjnych z zakresu „turystyki rekreacji”. Posiadają umiejętności samodzielnego opracowywania i realizacji imprez rekreacyjno – turystycznych, swobodnego nawiązywania kontaktów z ludźmi, posługiwania się językami obcymi. Absolwenci są przygotowani przede wszystkim do podjęcia pracy w biurach podróży, w hotelach, w ośrodkach wypoczynkowych, rekreacyjnych i sportowych, w jednostkach administracyjnych na stanowiskach menedżerskich i średniego szczebla. Studenci kierunku „turystyka i rekreacja” mają możliwość zdobycia wiedzy humanistycznej, która pozwoli poznać potrzeby ludzi, zrozumieć związki i procesy zachodzące w turystyce i rekreacji. Uczelnia wyposaża studentów także w wiedzę ekonomiczną, prawną i przyrodniczą, która pozwala właściwie ocenić procesy zachodzące w warunkach gospodarki rynkowej. Absolwenci studiów I stopnia otrzymują tytuł licencjata. Natomiast absolwenci studiów II stopnia otrzymują tytuł magistra - na podstawie

zdobytej wiedzy teoretycznej i nabytych umiejętności praktycznych są przygotowani do pracy w jednostkach gospodarczych zajmujących się produkcją i świadczeniem usług turystycznych i rekreacyjnych, w administracji samorządowej i rządowej na stanowiskach odpowiedzialnych za rozwój turystyki i rekreacji oraz w organizacjach społecznych.

Sylwetkę absolwenta Wyższej Szkoły Hotelarstwa i Gastronomii cechuje wiedza humanistyczna pozwalająca poznać potrzeby ludzkie oraz zrozumieć związki i procesy społeczne wpływające i odzwierciedlające się w turystyce i rekreacji, przyrodnicza – dająca podstawy zrozumienia systemu człowiek – środowisko – aktywność. Absolwenta cechują umiejętności świadomego wykorzystania mechanizmów typowych dla gospodarki rynkowej w zakresie turystyki, umiejętności kształtowania elementów marketingowych i budowania strategii marketingowych w gospodarce turystycznej, umiejętności oceny posiadanej wiedzy i świadomość potrzeby ciągłego podwyższania swych kwalifikacji zawodowych oraz doskonalenia wizerunku osobowego. Absolwent jest przygotowany do organizowania i zarządzania jednostkami obsługi ruchu turystycznego, biurami podróży, obiektami hotelowymi, domami wypoczynkowymi, ośrodkami rekreacyjnymi. W warunkach silnej konkurencji w obszarze turystycznym absolwent wykorzystuje zdobyte umiejętności samodzielnego, twórczego myślenia w kategoriach sukcesu rynkowego. Cechą sylwetki absolwenta WSHiG jest poza tym umiejętność swobodnego nawiązywania kontaktów z ludźmi, opartych na nowoczesnych środkach komunikowania się i przekazu informacji, dobrej znajomości, co najmniej jednego języka obcego z obszaru Unii Europejskiej. Absolwent zna i rozumie problemy etyki zawodowej. W sylwetce absolwenta trzeba też uwzględnić dodatkowe umiejętności wynikające ze specyfiki specjalności ukończonej przez studenta.

Deklarowana sylwetka absolwenta przygotowana jest dla pierwszego i drugiego etapu studiów, oraz dla każdej z trzech realizowanych specjalności (Hotelarstwo i Gastronomia, Obsługa Ruchu Turystycznego oraz Zarządzanie i Marketing w Turystyce, Rekreacji, Hotelarstwie i Gastronomii). Opis deklarowanej sylwetki dla obu stopni studiów obejmuje bardzo szeroki zakres określający przyszłe miejsca pracy, co jest zgodne z wyznaczonymi standardami i deskryptorami Procesu Bolońskiego. Stwarza absolwentowi szanse do realizacji zadań wykonawczych (pierwszy etap) i kierowniczych (II etap). Powyższe zapisy potwierdzają przedmioty specjalnościowe oraz ich treści programowe. Sylwetka absolwenta WSHiG jest klarownie i bardzo dobrze zaprezentowana z istotnym zróżnicowaniem w zakresie programowym, jak i w przygotowaniu absolwentów do pracy w wybranym zawodzie dla trzech prowadzonych specjalności. W prezentowanych opisach podkreśla się gruntowne przygotowanie specjalistów z wiedzą i umiejętnościami zdobytymi w czasie studiów poprzez zajęcia praktyczne terenowe, praktyki zawodowe oraz spotkania z pracodawcami.

W realizowanej koncepcji kształcenia należy uwzględnić koniecznie profil edukacji dla potrzeb rekreacji, ponieważ jest to kierunek „turystyka i rekreacja”. Zatem wskazane byłoby opracowanie koncepcji specjalności dla Rekreacji Ruchowej.

1.2. Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów.

Zasady rekrutacji określone zostały w Zarządzeniu Rektora nr 3/04/2009 w sprawie rekrutacji na r. ak. 2009/2010). Informacje dotyczące zasad rekrutacji dostępne są w publikowanym informatorze oraz na stronach internetowych Uczelni.

Dział Obsługi Studenta WSHiG prowadzi rekrutację na studia (raz w roku) stacjonarne i niestacjonarne (od 15 maja do 15 września). Kandydat musi przedstawić wymagane dokumenty: świadectwo dojrzałości (oryginał lub odpis) oraz świadectwo ukończenia szkoły średniej (dot. nowej matury), 4 zdjęcia, dowód osobisty, książeczkę wojskową (mężczyźni). W Dziale Obsługi Studenta zawsze czekają na kandydatów przedstawiciele Uczelni, którzy

pomagają załatwić wszystkie formalności. Oferta edukacyjna WSHiG na studia I stopnia jest kierowana do wszystkich absolwentów szkół średnich posiadających **świadectwo dojrzałości**, natomiast oferta studiów II stopnia do absolwentów uczelni wyższych posiadający dyplom ukończenia studiów I stopnia lub jednolitych studiów magisterskich. Na studia II stopnia są przyjmowani absolwenci I stopnia kierunku „turystyka i rekreacja” dowolnej uczelni. W przypadku, gdy ukończyli inny kierunek, aniżeli „turystyka i rekreacja” to są zobowiązani w toku studiów II do złożenia egzaminów z przedmiotów wynikających z różnic programowych - termin zaliczenia określa prorektor ds. naukowo – dydaktycznych (w zależności od liczby przedmiotów). O przyjęciu na studia decyduje kolejność zgłoszeń, a ostateczną decyzję w tym zakresie podejmuje komisja rekrutacyjna. Dokładne warunki i tryb przyjęć na studia oraz formy studiów na kierunku „turystyka i rekreacja” w poszczególnych latach są określane w Uchwałach Rady Naukowo – Dydaktycznej WSHiG, a szczegółowe warunki rekrutacji regulują zarządzenia Rektora WSHiG.

Na podstawie powyżej wymienionych zasad rekrutacji należy stwierdzić, że jest to najprostsze podejście selekcyjne doboru kandydatów dla specyfiki kierunku „turystyka i rekreacja” i nie ma charakteru konkursowego. Z roku na rok obniża się liczba kandydatów na studia, co pozwala przypuszczać, że wszyscy kandydaci są przyjmowani.

1.3. Ocena realizacji planów i programów studiów.

Studia stacjonarne i niestacjonarne I trwają 6 semestrów. Wybór specjalności dokonywany jest w trakcie rekrutacji i studenci począwszy od pierwszego semestru nabywają kompetencje zgodne z wybraną specjalnością.

Począwszy od rocznika 2007/2008 plany studiów pierwszego i drugiego stopnia zostały dostosowane do nowych standardów kształcenia obowiązujących dla kierunku „turystyka i rekreacja”, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki (Dz. U. nr 164 poz. 1166 z późn. zm.).

Obowiązujące plany studiów zostały zaakceptowane Uchwałą nr 1 /2009 Rady Naukowo - Dydaktycznej z dn. 07.05.2009. Brakuje Uchwały Rady Samorządu Studenckiego.

Studia I stopnia kończą się tytułem zawodowym licencjata - studia stacjonarne i niestacjonarne. Łączny wymiar godzin dla studiów stacjonarnych wynosi 2490 (standard 1900 godzin), na studiach niestacjonarnych od 1310 do 1350 godzin, co stanowi odpowiednio 69% i 71% liczby określonej w standardach.

Dla studiów II stopnia łączna liczba godzin na studiach stacjonarnych wynosi 1155 (standard 900 godzin), a na niestacjonarnych 657 - 73% liczby określonej w standardach. Przedmioty do wyboru stanowią od 31 do 48% liczby ogólnej godzin, ćwiczenia dla wszystkich rodzajów i stopni studiów od 59 do 69% ogólnej liczby godzin. Wśród innych rodzajów zajęć na studiach niestacjonarnych wprowadzono projekty, które są wykonywane samodzielnie przez studentów pod kierunkiem wykładowców (2 - 9% ogólnej liczby zajęć). Do raportu samooceny dołączono plany studiów i programy nauczania (sylabusy) wraz z uchwałami właściwych organów kolegialnych.

Propozycja przedmiotów do wyboru na studiach pierwszego i drugiego stopnia (stacjonarne i niestacjonarne) realizowana jest poprzez: przedmioty ogólne (języki obce, rekreacja ruchowa i usprawnianie fizyczne, wykłady monograficzne (4) oraz specjalności, które są realizowane od I roku studiów o takiej samej nazwie na pierwszym i drugim etapie studiów: Obsługa Ruchu Turystycznego, Hotelarstwo i Gastronomia, oraz Zarządzanie i Marketing w Turystyce, Rekreacji, Hotelarstwie i Gastronomii. W tym przypadku realizowane godziny do wyboru stanowią od 31 do 48 % w zależności od danej specjalności.

Zgodnie z powyższym zaleceniem Uczelnia spełnia wszystkie wymagania w powyższym zakresie, zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych, pozwalających na realizację deklarowanych przez Uczelnię celów i efektów kształcenia.

Należy tu nadmienić, że na spotkaniu członków Komisji Akredytacyjnej ze studentami również oni nie zgłaszali negatywnych uwag dotyczących planów i programów nauczania.

Natomiast ciekawym, być może dyskusyjnym problemem, jest realizowana koncepcja studiów, w której studenci od I semestru decydują się na wybór jednej z trzech specjalności: Obsługa Ruchu Turystycznego, Hotelarstwo i Gastronomia, oraz Zarządzanie i Marketing w Turystyce, Rekreacji, Hotelarstwie i Gastronomii. Wskazane byłoby przeprowadzenie pogłębionej analizy poprzez sondaże diagnostyczne w zakresie losów absolwentów, a szczególnie ich jakości wykształcenia i opinii pracodawców o skuteczności ich pracy.

1.4 Ocena punktów ECTS.

Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2006 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia osiągnięć studenta (Dz. U. Nr 187, poz. 1385) wprowadza jednolity system punktowania osiągnięć studenta, wymaganych dla zaliczenia semestru i ich przeniesienia w przypadku podejmowania studiów w innych uczelniach. Do zaliczenia semestru wymagane jest uzyskanie 27-33 punktów, zaliczenie roku, co najmniej 60 punktów, a ukończenie studiów I stopnia 180 – 240 punktów ECTS. Jeden punkt ECTS odpowiada nakładowi pracy przeciętnego studenta w liczbie 25 - 30 godzin. Dopuszczalne jest zróżnicowanie liczby punktów wymaganych do zaliczenia semestru i roku na studiach niestacjonarnych, jeżeli materiał równoważny studiom stacjonarnym został na tych studiach podzielony na większą liczbę semestrów.

W ocenianej jednostce system punktów ECTS został formalnie wprowadzony.

Dla planów i programów realizowanych w systemie dwustopniowym wdrożono system przenoszenia osiągnięć (punktów ECTS), zgodny z rozporządzeniem: 180 punktów ECTS dla studiów I stopnia i 120 dla II stopnia - stacjonarnych i niestacjonarnych. Dokonano przyporządkowania punktów dla przedmiotów podstawowych, kierunkowych, ogólnych i specjalizacyjnych z podziałem na lata i semestry. Wątpliwości pojawiają się przy analizie przyznawania punktów do poszczególnych przedmiotów, gdzie zabrakło uzasadnienia o liczbie proponowanych punktów realizacyjnych. **Generalnie, kierowano się liczbą godzin przypisanych do przedmiotu.** Zarówno w sylabusach, jak i w innych materiałach nie uzasadniono, dlaczego pracochłonność tych przedmiotów została w ten sposób określona. Nie ma jednoznacznego związku pomiędzy liczbą i rodzajem zajęć w Uczelni, zakresem wymaganej literatury, zadaniami określonymi w ramach pracy własnej studenta czy formą zaliczenia, a liczbą przydzielonych punktów, co może sugerować, że przypisywane były pozorne wartości.

W tej sytuacji Uczelnia powinna uporządkować w systemie wewnętrznym wskazany powyżej problem, w jak najbliższym czasie.

1.5. Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej.

Większość spraw administracyjnych realizowana jest w dziekanacie (Dział Obsługi Studenta). Dziekanat jest czynny 5 dni w tygodniu o tej samej porze, zdaniem studentów stacjonarnych godziny otwarcia są całkowicie wystarczające do sprawnej obsługi wszystkich zainteresowanych, również w okresie sesji egzaminacyjnej czy na początku roku akademickiego. W gablotach na terenie Uczelni jak i na stronie internetowej znajdują się terminy konsultacji i dyżurów kadry dydaktycznej, które są dostosowane do potrzeb studentów i umożliwiają zainteresowanym kontakt z wykładowcami. Dostępne są też adresy e-mailowe poszczególnych prowadzących, dzięki czemu studenci mogą umawiać się indywidualnie na konsultacje. W Uczelni zamieszczane są plany zajęć oraz informacje o odwoływanych (przenoszonych na inny termin) zajęciach. Godziny otwarcia biblioteki są

zróżnicowane i umożliwiają korzystanie ze zbiorów wszystkim zainteresowanym. Studenci mają możliwość ustalania tematów prac dyplomowych z wybranym promotorem. Z zasadami oceny osiągnięć dydaktycznych studenci zapoznawani są na pierwszych zajęciach, potwierdzili, że są one konsekwentnie realizowane. Studenci mają dostęp do sylabusów i wiedzą o ich istnieniu, treści zawarte w sylabusach pokrywają się z treściami realizowanymi na zajęciach. Studenci podczas zajęć zdobywają nie tylko wiedzę teoretyczną, ale również praktyczną.

Wniosek: - Uczelnia spełnia wymogi zawarte w kryteriach oceny spraw studenckich związanych z systemem opieki dydaktycznej nad studentami.

2. Analiza i ocena efektów kształcenia.

2.1.Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów.

Uczelnia stosuje sześciostopniową skalę ocen (2, 3, 3.5, 4, 4.5, 5). Formę zaliczeń i egzaminu określa osoba odpowiedzialna za przedmiot. Taka sama skala ocen stosowana jest dla różnego rodzaju sprawdzianów etapowych w formie zadań praktycznych i teoretycznych np. prace opisowe na podstawie literatury, projekty, koncepcje itp. W czasie wizytacji dokonano losowego wyboru przechowywanych sprawdzianów etapowych i egzaminów z przedmiotów:

- Ekologia i ochrona środowiska, test egzaminacyjny a,b,c,d, 14 pytań;
- Geografia turystyczna, egzamin pisemny, testowy (pytania o zróżnicowanym charakterze, wybór, pytania otwarte, uzupełnienie tekstu), adekwatne do treści programu;
- Pedagogika czasu wolnego, zaliczenie i egzamin teoretyczny - testy;
- Żywnienie człowieka, test wiedzy wraz z zadaniami na przygotowanych formularzach;
- Obsługa ruchu turystycznego, test wiedzy, adekwatny do przedstawionego programu;
- Polityka turystyczna, test egzaminacyjny;
- Kształtowanie środowiska i ochrona przyrody, prace zaliczeniowe polegają na opracowaniu samodzielnych projektów, egzamin obejmuje test wiedzy;
- Marketing w hotelarstwie, zaliczenia i egzamin w formie testów wiedzy.

Na podstawie przeglądu materiałów ze sprawdzianów częściowych i egzaminów należy stwierdzić, że proces ten przebiega prawidłowo.

2.2.Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu.

Na studiach stacjonarnych/niestacjonarnych I stopnia w roku akademickim 2008/09 spośród 280 studentów I roku skreślono 29 osób (10,4%)/ i z 215 - 70 (32,5%). Na drugim roku sytuacja przedstawiała się następująco: 348 przyjętych, skreślono 26 (7,5%) / 215 przyjętych, skreślono 25 (11,6%) Natomiast III rok to: spośród 346 przyjętych - skreślono 20 (5,8%) / 167 studentów, skreślono 31 (18,5%).

Na studiach stacjonarnych II stopnia spośród 85 studentów I roku skreślono 1 osobę (1,1%), na drugim roku ze 114 skreślono 6 studentów (5,2%). Na studiach niestacjonarnych odpowiednio: z 223 studentów skreślono 18 (8,0%) i ze 178 studentów skreślono 15 (8,4%).

Łącznie, w pierwszym etapie na studiach stacjonarnych odsiew wynosił 7,7 %, a na studiach niestacjonarnych 21,1%. W drugim etapie dla studiów stacjonarnych odsiew wynosił 3,5%, a dla niestacjonarnych 8,2%.

Przyczynami skreśleń z listy studentów są najczęściej: słabe przygotowanie absolwentów szkół średnich w zakresie przedmiotów związanych z kierunkiem studiów; niedostateczna świadomość kandydatów, co do posiadania odpowiednich predyspozycji, do studiowania na kierunku „turystyka i rekreacja”.

Władze WSHiG w Poznaniu przedstawiły wyniki pogłębionej analizy przyczyn odsiewu: 65% - pogarszająca się sytuacja finansowa studentów (główni żywicieli i sponsorzy finansujący ich studia utracili swoje źródła dochodów), 22% nie ukończenie studiów, 7% -

nieukończenie roku studiów wskutek nie zdanych egzaminów, 3,5% - rezygnacja wywołana zmianą miejsca zamieszkania i wyjazdem za granicę, 1,5% - zły wybór studiów, 0,5% - sprawy osobiste, 0,5% - inne przyczyny.

Skala odsiewu jest stosunkowo niewielka – analogiczna jak na innych uczelniach prowadzących ten kierunek. Dominują skreślenia w pierwszym okresie studiów. Zdecydowanie większy odsiew jest ma studiach I stopnia i niestacjonarnych.

2.3. *Ocena zasad dyplomowania, w tym wewnętrznych uregulowań prawnych w tym zakresie, dotyczących m.in. zasad ustalania i wyboru tematów prac, wyboru opiekunów i recenzentów, przeprowadzania egzaminów dyplomowych oraz działań zapobiegającym patologiom, a także losowo wybranych prac dyplomowych.*

Zasady dyplomowania studentów określa regulamin studiów - rozdział 13 oraz Zarządzenie Rektora WSHiG nr 1/2006 w sprawie pracy dyplomowej /magisterskiej zgodnej z zaleceniem dokumentu „Standard pracy dyplomowej, magisterskiej” przygotowywanej przez studentów studiów licencjackich i magisterskich.

Zasady toku postępowania i procedury związane z dyplomowaniem (prace licencjackie i magisterskie) określa „instrukcja pisania pracy dyplomowej” poczynając od zgłaszania tematyki, przydziału studentów do grup seminaryjnych, aż do przygotowania prac dyplomowych. Grupy seminaryjne liczą około 15 osób.

Pracę dyplomową student realizuje pod kierunkiem uprawnionego do tego nauczyciela akademickiego: profesora, doktora habilitowanego oraz – po otrzymaniu opinii kierownika katedry – doktora. Oceny pracy magisterskiej dokonują promotor pracy oraz recenzent. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu magisterskiego jest złożenie wszystkich egzaminów oraz uzyskanie zaliczenia z wszystkich przedmiotów, praktyk i obozów przewidzianych w planie studiów i odpowiedniej liczby punktów ECTS oraz uzyskanie, co najmniej dostatecznych ocen z pracy dyplomowej. Egzamin dyplomowy (licencjacki, magisterski) jest przeprowadzany przed komisją powołaną przez Rektora bądź Prorektora. W skład komisji egzaminu dyplomowego wchodzi: przewodniczący, promotor i recenzent. Przewodniczącym komisji egzaminu dyplomowego jest rektor, prorektor lub osoba wyznaczona przez prorektora. Termin egzaminu dyplomowego wyznacza prorektor.

W dyplomie ukończenia studiów wyższych wpisuje się ostateczny wynik studiów zgodnie z zasadą: ukończenie studiów następuje po złożeniu egzaminu dyplomowego z wynikiem, co najmniej dostatecznym. W dyplomie ukończenia studiów wyższych wpisuje się ostateczny wynik studiów wyrównany do pełnej oceny zgodnie z zasadą: do 3,50 dostateczny, od 3,51 do 4,50 dobry, powyżej 4,51 bardzo dobry.

WSHiG w Poznaniu spełnia podstawowe zalecenia i kryteria związane z zasadami dyplomowania.

Przy założeniu, że pracownik prowadzi dwie grupy (studia stacjonarne i niestacjonarne) liczba studentów wzrasta do 30 osób, co jest bardzo dużym obciążeniem dla jednego pracownika. Ten fakt może mieć odzwierciedlenie w przeciętnym poziomie części wylosowanych do oceny prac licencjackich i magisterskich przez członków Komisji PKA.

Należałoby zwrócić większą uwagę na pisanie recenzji prac dyplomowych, ponieważ dotychczasowe zapisy promotorów i recenzentów są często lakoniczne. Recenzje w niektórych przypadkach są mało czytelne.

Załącznik Nr 3 – Ocena poszczególnych losowo wybranych prac dyplomowych.

Komisja dokonała oceny losowo wybranych 16 prac dyplomowych zakończonych w roku akademickim 2008-2009/ 2009-2010. Przeważały prace opisowe, nie zawsze bezpośrednio związane z kierunkiem studiów, czy specjalnością. Co prawda, Rektor wydał zarządzenie w sprawie **wytucznych** dla promotorów, recenzentów i studentów (Zarządzenie

Nr 6/09/2007) jednak zaobserwowano wśród wylosowanych prac dowolność w strukturze. Dużym ułatwieniem dla studentów byłoby opracowanie zasad pisania prac dyplomowych z podaniem ich struktury (z krótkim komentarzem ad. treści w szczególnych rozdziałach, cytowanie piśmiennictwa, zalecana czcionka- również na stronie tytułowej itp.).

Wnioski:

- Analiza losowo wybranych prac licencjackich wskazuje, że ich tematy nie zawsze mieszczą się w granicach ocenianego kierunku.
- Większość analizowanych prac miała charakter teoretyczny. Komisja zaleca, aby podejmować prace empiryczne, w których studenci mają możliwość w większym wymiarze zmierzyć się z metodologią badań naukowych.
- Zadawane pytania egzaminacyjne, dotyczyły wiedzy z zakresu studiowanego kierunku oraz problematyki związanej z pracą dyplomową.
- Usterki i niedociągnięcia w pracach znajdują zazwyczaj, ale nie zawsze, swoje odzwierciedlenie w uwagach promotorów i recenzentów oraz wystawianych notach. Należy zwrócić uwagę na jakość przygotowywanych recenzji, szczególnie oceny merytorycznej prac.
- Promotorzy i recenzenci winni zwrócić większą uwagę na poprawność zestawiania i cytowania piśmiennictwa.
- Należy poddać pogłębionej analizie dotychczasową koncepcję systemu realizacji seminariów dyplomowych, egzaminu i obrony prac na studiach I i II stopnia oraz wprowadzić system antyplagiatowy.
- Dokumentacja przebiegu egzaminu dyplomowego prowadzona jest na ogół prawidłowo.
- Recenzentami prac nie powinny być osoby z tytułem zawodowym magistra.

2.4. Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia, w tym ich zgodności ze standardami kształcenia i realizowanym programem.

Uczelnia określa założone efekty kształcenia poprzez zakres uzyskiwanych kwalifikacji: na studiach pierwszego stopnia - specjaliści w zakresie specjalności do wyboru (Obsługa ruchu turystycznego, Hotelarstwo i Gastronomia oraz Zarządzanie i marketing w turystyce, rekreacji, hotelarstwie i gastronomii) oraz dla tych samych specjalności na II etapie studiów, z profilem przedmiotowym przygotowujących absolwentów do pracy na stanowiskach zdecydowanie kierowniczo- menedżerskich.

Zgodnie z rozporządzeniem nakazującym umożliwić studentowi wybór treści kształcenia nie mniejszym niż 30% godzin zajęć, WSHiG w Poznaniu realizuje na I stopniu studiów, w wymiarze 48%, godzin zajęć do wyboru oferując 1185 godzin dla studentów stacjonarnych i 31 - 34% (od 420 do 460 godzin) dla niestacjonarnych. Na II stopniu studiów: stacjonarnych - 450 godz. (39%) i niestacjonarnych 202 godz. (31%).

Analizowane plany i programy nauczania oraz możliwości realizacyjne pozwalają przypuszczać, że Uczelnia osiągnie założone efekty kształcenia.

Wydaje się jednak celowe dokonanie pogłębionej analizy i zweryfikowanie założeń dla studiów drugiego stopnia, aby podkreślić, czy ich efektem będzie poszerzenie kompetencji organizacyjnych i menedżerskich w zakresie turystyki i rekreacji (do czego skłaniają standardy kształcenia), czy pogłębienie umiejętności zawodowych specjalisty z pierwszego stopnia studiów.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego.

3.1 Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru ze zwróceniem szczególnej uwagi na metody i techniki kształcenia na odległość oraz technologie

informatyczne, zakres i treść pracy własnej studenta, innowacyjność prowadzonych zajęć dydaktycznych, a także potrzeby osób niepełnosprawnych.

Uczelnia w procesie nauczania korzysta z tradycyjnych i nowoczesnych form i metod dydaktycznych. Najczęściej stosowane tradycyjne metody organizacyjne zajęć to: ćwiczenia, wykłady, zajęcia laboratoryjne, konwersatoria, seminaria, lektoraty, zajęcia terenowe oraz indywidualne konsultacje z pracownikami naukowo - dydaktycznymi (dwa razy w tygodniu), a szczególnie studiujących wg indywidualnego toku studiów.

Współcześnie, najczęściej stosowane są aktywne metody nauczania, do których należą: negocjacje, gry kierownicze, studium przypadku, systemy rezerwacyjne, kursy, projekty, certyfikaty językowe i informatyczne. Na zajęciach laboratoryjnych studenci wykonują zadania w środowisku takim samym lub zbliżonym do ich przyszłego stanowiska pracy.

Bardzo pozytywnym zjawiskiem w akredytowanej Uczelni jest zdecydowana większość ćwiczeń (63%) zarówno w globalnym wymiarze, jak i na poszczególnych etapach studiów, specjalnościach i przedmiotach. Dodatkowo należy wyróżnić realizację zajęć praktycznych i terenowych, zarówno w formie zajęć zblokowanych jak i w poszczególnych przedmiotach zawodowych oraz praktyk zawodowych.

Proces dydaktyczny wspomagany jest technicznymi środkami nauczania, w tym również materiałami poglądowymi, do których jest powszechny dostęp (Internet, projektory multimedialne, magnetowidy itp.). Praca własna studenta wykorzystywana jest przy przygotowywaniu prac semestralnych i dyplomowych oraz poprzez udostępnione programy studiów, treści przedmiotów i literaturę na stronie internetowej WSHiG tj. wshig.poznan.pl.

Metody dydaktyczne są dobrze dobrane dla potrzeb aktualnego procesu edukacji, lecz należy jak najszybciej wprowadzić najnowsze systemy edukacyjne jak: nauczanie na odległość, w którym zastosowane są najnowsze rozwiązania technologiczne w zakresie dostępności literatury zawodowej.

Bardzo pozytywnym zjawiskiem jest bardzo duża liczba zajęć terenowych i praktyk zawodowych, które są istotne w zdobywaniu przez absolwentów umiejętności zawodowych.

3. 2. Ocena dostępności i jakości sylabusów.

Szkoła posiada sylabusy dla wszystkich przedmiotów objętych aktualnym programem kształcenia. Nie są one powszechnie dostępne poprzez bazę e-learningową. Wszystkie sylabusy wymagają drobnych korekt odnoszących się m. innymi: braku określenia wymagań wstępnych i języka, w którym są prowadzone zajęcia, niezbędnej wiedzy i umiejętności, warunków zaliczenia itp.

Należy podkreślić, że treści programowe i literatura podawana w sylabusach jest profesjonalna i w dużym stopniu zawiera pozycje z ostatnich lat.

3.3. Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk.

Każdy ze studentów ma obowiązek odbycia minimum 15 tygodni praktyk w czasie studiów I^o oraz co najmniej 4 tygodnie w czasie studiów II stopnia. Niewątpliwym atutem WSHiG jest niezwykle bogata **oferta praktyk zagranicznych**. Uczelnia współpracuje z renomowanymi hotelami i restauracjami w Wielkiej Brytanii, Irlandii, Danii, Norwegii, Francji, Belgii, Niemczech, Austrii, Grecji, Hiszpanii, Szwajcarii, we Włoszech i USA, stara się zdobywać nowe kontakty oraz eliminować te, które z różnych przyczyn nie spełniły oczekiwań studentów. Pracownicy działu praktyk, 5 osób, wnikliwie czytają i archiwizują informacje zawarte w ankietach studentów – wypełnianych po zakończeniu praktyk. O wyjazd na praktyki zagraniczne może starać się każdy student WSHiG, który: pozytywnie zaliczył pierwszy semestr nauki, legitymuje się dobrą znajomością języka używanego w kraju, do którego chce wyjechać, odbył miesięczne praktyki krajowe, a w przypadku ubiegania się

o wyjazd do Irlandii lub Wielkiej Brytanii odbył przynajmniej jedną praktykę zagraniczną. Wszyscy zobligowani są do złożenia stosownych dokumentów: CV, wypełnionej karty praktyk zagranicznych (jedyna uznawana forma zgody Uczelni na wyjazd studenta), podanie do prorektora ds. studiów stacjonarnych/niestacjonarnych o zwolnienie z zajęć. Student może wyjechać po rozmowie kwalifikacyjnej, otrzymaniu kontraktu. Dział Współpracy z Zagranicą służy studentom radą i pomocą oraz organizuje wyjazdy na praktyki, a także **monitoruje** ich przebieg. Zaliczenia praktyk krajowych i zagranicznych dokonują pracownicy Działu Współpracy z Zagranicą na podstawie dostarczonych: dziennika praktyk oraz certyfikatów lub referencji uzyskanych przez studenta po zakończeniu praktyki.

Bardzo dobrą organizację praktyk potwierdziła dokumentacja oraz rozmowy z opiekunami praktyk, studentami i nauczycielami akademickimi, którzy podkreślali rzetelność ich realizacji i zdobywanie racjonalnych umiejętności dla poszczególnych specjalności i przyszłej pracy zawodowej. Powyższe fakty potwierdza również masowość wyjazdów zagranicznych - 425 studentów w roku akademickim 2009/2010 uczestniczyło w praktykach zagranicznych.

Reasumując ten ważny element w systemie edukacji należy podkreślić, że koncepcja i realizacja praktyk na studiach jest na niezwykle wysokim poziomie, co równocześnie świadczy o bardzo dobrym kształceniu w zakresie języków obcych.

3.4. Ocena organizacji studiów (rozkład czasowy oraz obsada i koncentracja zajęć, sesje egzaminacyjne, analiza obciążeń studentów).

Rozkład czasowy

Zajęcia dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych planowane są semestralnie, generalnie w systemie ich powtarzalności w każdym tygodniu i w czasie zjazdów dla studiów niestacjonarnych. Podstawowa jednostka planu jest dwugodzinna (2 x 45 min.). Godziny zajęć są przyjazne studentom – na studiach stacjonarnych od poniedziałku do piątku od 9.00 do 17.00, a na studiach niestacjonarnych w soboty i niedziele od 8.00 do 18.00.

Obsada zajęć.

Na podstawie przedstawionych zestawień treści sylabusów i analizy wpisów do kart osiągnięć okresowych studentów można stwierdzić, że Uczelnia zapewnia obsadę zajęć dydaktycznych przez nauczycieli posiadających odpowiednie przygotowanie kierunkowe i przestrzega zasady powierzania wykładów osobom posiadającym co najmniej stopień naukowy doktora.

Sesje egzaminacyjne

Sesje egzaminacyjne zimowe i letnie, podstawowa (2 tygodnie) i poprawkowa (4 tygodnie) planowane są w jednym terminie dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych i obejmują okres wystarczający do rozłożenia egzaminów. Dodatkowo, wyznacza się sesje egzaminów komisyjnych. W kalendarzu roku akademickiego wyznaczany jest okres egzaminów dyplomowych wraz z obroną pracy.

3.5. Ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Zespół wizytujący dokonał hospitacji zajęć, które były realizowane zgodnie z planem: Podstawy statystyki /ćwiczenia/, Wychowanie fizyczne i usprawnienie ruchowe /ćwiczenia/, Historia kultury i sztuki /wykład/, Język norweski /ćwiczenia/, Socjologia czasu wolnego /ćwiczenia/, Doradztwo turystyczne /ćwiczenia/, Ekologia i ochrona środowiska – wykład.

Wnioski:

- hospitowane zajęcia dydaktyczne były przygotowane i prowadzone poprawnie,
- prowadzący zajęcia prezentują duże doświadczenie i wiedzę fachową.

Załącznik Nr 4 - Informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Wnioski:

- Działalność dydaktyczna Wyższej Szkoły Hotelarstwa i Gastronomii w Poznaniu jest realizowana w sposób prawidłowy w oparciu o deklarowane kompetencje absolwenta (szczególnie skierowanych na kształcenie umiejętności poprzez zajęcia praktyczne, terenowe i praktyki zawodowe) ujęte w planach studiów i programach kształcenia, jednolicie opracowanych sylabusach w miarę poprawnej analizie i ocenie efektów kształcenia, dobrej organizacji i realizacji procesu dydaktycznego, bardzo dobrej bazie dydaktycznej.

Wskazane powyżej niedociągnięcia dotyczące punktacji ECTS oraz niektórych prac dyplomowych (na nie najwyższym poziomie), podsumowujących efekty kształcenia w trakcie całych studiów wymagają poprawienia.

- W realizowanej koncepcji kształcenia należy uwzględnić koniecznie profil edukacji dla potrzeb rekreacji, ponieważ jest to kierunek „turystyka i rekreacja”.

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia odnosząca się do:

1) *struktury organizacyjnej wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz stosowanej polityki i procedur w zakresie zapewnienia jakości,*

W Uczelni funkcjonuje Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia przyjęty Uchwałą nr 4/2008 Rady Naukowo-Dydaktycznej WSHiG z dnia 12 czerwca 2008. Głównym celem omawianego organu jest zapewnienie jakości kształcenia min poprzez: stały monitoring standardów kształcenia i kadry dydaktycznej (ocena bieżąca-hospitacje zajęć, ocena okresowa, co 4 lata), zapewnienie odpowiedniej organizacji zajęć dydaktycznych i egzaminów, okresowych przeglądów programów nauczania i efektów nauczania, określania procedur oceniania studentów. Na jakość kształcenia wpływają także informacje zwrotne z rynku pracy, organizowanie zasobów informatycznych, które docelowo mają obejmować: wyniki w postępach nauki studentów, zatrudnianie się studentów, zadowolenie z programów kształcenia, skuteczność wykładowców, profil populacji studentów. Zgłaszanie zmian w planach i programach kształcenia leży w kompetencji pełnomocnika ds. Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, który pełni funkcję doradczą i opiniotwórczą dla Rektora. Plany i programy studiów zatwierdzane są przez Radę Naukowo – Dydaktyczną. W Uczelni opracowano: ankietę oceniającą pracę nauczycieli akademickich, arkusz okresowej oceny pracownika, protokół z hospitacji zajęć dydaktycznych, formularz sylabusu, ankiety: ocena zajęć dydaktycznych przez studentów, badanie satysfakcji absolwentów ze studiowania w WSHiG w Poznaniu oraz przygotowania do pracy. W Uczelni funkcjonuje zarządzenie rektora w sprawie wytycznych dla promotorów i recenzentów prac dyplomowych, studentów kierunku „turystyka i rekreacja” (Zarządzenie Nr 6/09/2007), które należy zweryfikować. Jeden raz w miesiącu odbywają się zebrania wykładowców i lektorów, na których poruszane są sprawy związane z dydaktyką – ostatnie sprawozdanie z dnia 24.XI. 2010r, 58 osób obecnych.

2) *okresowych przeglądów planów i programów nauczania oraz ich efektów (np. adekwatności konstrukcji oraz treści realizowanych planów i programów nauczania w kontekście zamierzonych efektów kształcenia, uwzględnienie specyfiki poziomów kształcenia i form studiów, formalnych procedur zatwierdzania programów nauczania, udziału studentów w działaniach dotyczących zapewnienia jakości, opinii zwrotnych od pracodawców, przedstawicieli rynku pracy oraz innych organizacji),*

Pełnomocnik ds. Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, co najmniej raz w roku poddaje ocenie wszystkie programy kształcenia. Na bazie informacji zwrotnych

proponuje zmiany lub pozostawienie dotychczasowych programów nauczania. Istotne zmiany programów nauczania, (nieposiadające uzasadnienia w przepisach prawa powszechnie obowiązującego) są poddawanej opinii Rady Naukowo-Dydaktycznej.

Za bieżący monitoring standardów kształcenia odpowiedzialny jest prorektor ds. naukowo-dydaktycznych. Wprowadzane zmiany w programach nauczania przed ich wdrożeniem są opiniowane przez studentów i Radę Naukowo-Dydaktyczną. Istotnym elementem jest też aktualizacja sylabusów (nie rzadziej niż raz na 2 lata) w tym literatury podstawowej i uzupełniającej - odpowiada za to prorektor ds. naukowo-dydaktycznych z pracownikiem zajmującym samodzielne stanowisko ds. planowania studiów.

Istotnym elementem w ocenie realizowanych programów nauczania jest także pozyskiwanie informacji, opinii od studentów – ankietyzacja na temat przebiegu praktyk zawodowych, którą prowadzi Dział Współpracy z Zagranicą, wzory ankiet zatwierdza Rektor w drodze zarządzenia. Dodatkowa prowadzona jest analiza ocen uzyskanych przez studentów z zaliczeń, a szczególnie z egzaminów w I i II terminie, oraz liczba osób zdających egzaminy komisyjne.

3). oceniania studentów (np. stosowanych form i kryteriów weryfikacji wiedzy oraz oceny wyników kształcenia),

W WHiG w Poznaniu obowiązują przejrzyste zasady oceny studentów i obejmują: zaliczenia i kolokwia, prezentacje multimedialne, odpowiedzi ustne oraz egzaminy (ustne lub pisemne), w tym z egzaminu dyplomowego i pracy dyplomowej. Szczegółowe wymogi określają nauczyciele akademicki prowadzący poszczególne przedmioty. Weryfikacja efektów nauczania i zdobytych umiejętności dokonywana jest także we współpracy z opiekunami praktyk zawodowych.

4). zapewnienia jakości kadry dydaktycznej (np. okresowych ocen pracowników, hospitacje, ankiet dla studentów oceniających zajęcia dydaktyczne, częstotliwość ankietyzacji),

W celu zapewnienia jakości kadry dydaktycznej dokonywana jest ocena pracownika (wg wytycznych zawartych w § 34 Statutu WSHiG w Poznaniu) raz na 4 lata lub każdorazowo na wniosek przełożonego na podstawie wypełnionego przez ocenianego pracownika (poinformowanego wcześniej przez Prorektora ds. naukowo-dydaktycznych) arkusza oceny okresowej składającego się z 2 części: 1 - samoocena: dydaktyki, prac naukowo-badawczych oraz publikacji, udziału w kształceniu kadry, prac na rzecz Uczelni, przestrzegania etyki zawodowej. W części 2 - po złożeniu arkusza samooceny - uwagi spostrzeżenia, postulaty i oczekiwania wyartykułowane podczas przeprowadzonej rozmowy podsumowującej.

Kolejną formą jest ocena pracownika zatrudnionego na stanowisku starszego wykładowcy, lektora, instruktora: osiągnięcia dydaktyczno – wychowawcze (9 zagadnień), organizacyjne (5 zagadnień), opiniowane przez bezpośredniego przełożonego.

Przedstawione komisji akredytacyjnej oceny pracowników – pozytywne.

hospitacje zajęć (Uchwała nr 4/2008 Rady Naukowo – Dydaktycznej): przygotowanie do zajęć, frekwencja, tempo zajęć, aktywność i zainteresowanie studentów, stosowane środki dydaktyczne, realizacja programu. Hospitacji dokonuje przełożony pracownika lub koordynator kierunku albo osoba prowadzącą podobny przedmiot (ze stopniem naukowym, co najmniej równym osobie hospitowanej). Protokół hospitacji jest przekazywany prorektorowi ds. naukowo-dydaktycznych. Po zakończonej hospitacji odbywa się rozmowa i wymiana poglądów, co do formy, treści i metodyki prowadzonych zajęć. Pracownicy posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy dr habilitowanego nie podlegają hospitacji. Pozostałych, zajęcia hospitowane są nie częściej niż raz na 2 lata (w szczególnie uzasadnionych przypadkach częściej). Prorektor ds. naukowo-dydaktycznych sporządza plan hospitacji na rok akademicki: wykaz osób hospitowanych, hospitujących oraz semestr, w którym hospitacja ma się odbyć. Hospitacje zajęć ocenione były pozytywnie.

ankietyzacja studentów - obejmuje wszystkich prowadzących zajęcia bez względu na formę zajęć i bez względu na posiadany status naukowy. Indywidualne wyniki otrzymuje każdy pracownik poddany ocenie, zbiorcze zestawienia, przedstawiane są Rektorowi oraz Prorektorom. W przypadkach uzasadnionych, ale też na wniosek pracownika, prorektor ds. naukowo-dydaktycznych lub bezpośredni przełożony ma obowiązek przeprowadzić rozmowę z ocenianym. Przebieg i wynik rozmowy jest dokumentowany, uwzględniany podczas okresowej oceny pracownika. Studenci oceniają: liczbę godzin opuszczonych przez wykładowcę, przekaz wiadomości w sposób zrozumiały, realizację zajęć i programu nauczania, prowadzenie zajęć w sposób zrozumiały, inspirację do samodzielnego myślenia, przygotowanie zajęć, atmosferę na zajęciach, informacje o literaturze, ogólny poziom zajęć, wymagania adekwatne do przekazywanych treści, ocenę atmosfery na zaliczeniu /egzaminie, czas trwania egzaminu /zaliczenia. W bieżącym r. ak. oceniono 7 nauczycieli akademickich. Oceny studenckie kształtowały się w większości w przedziałach 46 – 63 %, co wskazuje na pozytywną opinię studentów odnoszącą się do oceny kadry naukowo – dydaktycznej Uczelni.

ocena pracowników administracji: Dział Obsługi Studenta (dziekanat), Dział dokumentacji, Biblioteka, Rektorat, Dział praktyk: kompetencje, komunikatywność, uprzejmość, sprawność działania, dostępność, rzetelność udzielanych informacji, otwartość. Najwięcej ocen pozytywnych studenci przyznali pracownikom Działu Obsługi Studentów (81%), pozostałe opinie równie były wysokie i mieściły się w granicach 64 -76 % odpowiedzi pozytywnych (dane z roku ak. 2009/2010).

5). *form wsparcia studentów (np. informacji o wsparciu ze strony nauczycieli akademickich, w tym opiekunów roku oraz pracowników administracyjnych, ankiet dla studentów dotyczących pracy administracji),*

Wsparcia studentom udzielają nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia. Kontakt z pracownikami odbywa się podczas konsultacji, 2 - 3 razy w tygodniu w tym także w soboty i niedziele (http://www.wshig.pl/uczelnia_wladze_uczelni.php) albo telefonicznie lub drogą e-mailową. Wsparcia udzielają również: opiekunowie roczników, praktyk zawodowych (5 osób), pracownicy rektoratu (we wszystkie dni tygodnia), pracownicy Działu Obsługi Studentów (również przez 8 godzin w dniach zjazdów studentów niestacjonarnych), – którzy także osobiście sprawdzają warunki zamieszkania, polecają studentom poszukującym kwaterę (Uczelnia nie dysponuje swoimi miejscami zamieszkania). Wsparcia studentom zza granicy udziela się poprzez tzw. buddy system (wzajemnej pomocy koleżeńskiej).

6) *stosowanego systemu informacyjnego (np. gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji o poziomie zadowolenia studentów oraz o wynikach kształcenia osiągniętych przez studentów, możliwościach zatrudnienia absolwentów itp.),*

Wyniki ankiet studenckich opracowywane są w postaci zestawień zbiorczych, dotyczących poszczególnych nauczycieli i w tej formie wykorzystywane w prowadzonej polityce. Oferty zatrudnienia absolwentów publikowane są na stronie internetowej Uczelni (zakładka – ogłoszenia). Absolwenci zadowoleni są z wyboru studiów i efektów kształcenia, o czym świadczy fakt, że nie mają problemów z zatrudnieniem zarówno w Poznaniu, na terenie całej Polski jak i za granicą (raport z zatrudnienia absolwentów). Uczelnia w większości przypadków ma bezpośredni kontakt z pracodawcami. O wynikach kształcenia, a tym samym zatrudnieniu absolwentów WSH iG traktuje jedna z rozpraw doktorskich, w planie jest też opracowanie losów absolwentów.

7). *publikowania informacji (np. dostępu do aktualnych i obiektywnych informacji na temat m.in. oferty kształcenia, posiadanych uprawnień, stosowanych procedur toku studiów, planowanych efektów kształcenia).*

Publikowanie informacji na stronie internetowej Uczelni należy ocenić wysoko. Publikowane są m.in. oferta programowa, oferty praktyk zawodowych, harmonogramy zajęć, bieżące komunikaty, procedury i niezbędne formularze do załatwiania poszczególnych spraw.

2. Opinie prezentowane na spotkaniach.

2.1. *Opinie studentów na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni (z części studenckiej).*

Studenci obecni na spotkaniu wypełniali ankiety ewaluacyjne, stwierdzili jednogłośnie, iż przynoszą one pozytywne efekty. Dlatego też ankiety wypełniane są przez studentów w sposób precyzyjny. Studenci potwierdzili, że są traktowani, jako partnerzy procesu ankietyzacji m. in. poprzez możliwość wpływu na kształt samej ankiety. Ankiety przeprowadzane są w formie papierowej jak i elektronicznej. Podkreślali, że pytania zawarte w ankiecie są dla nich jasne i zrozumiałe. Studenci nie potrafili udzielić informacji na temat ogłaszania wyników z przeprowadzonych ankiet (nie interesowali się możliwością otrzymania takiej informacji). Samorząd Studentów bierze udział w procesie ankietyzacji.

2.2. *Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni.*

W spotkaniu udział wzięło 29 nauczycieli akademickich, w tym 4 z Rady Naukowo-Dydaktycznej. W trakcie spotkania podkreślano fakt pozwalający realnie wpływać nauczycielom akademickim na plan i program studiów. Nauczyciele podkreślali swobodę w proponowaniu autorskich programów zajęć. Powszechnie chwalona była precyzja w planowaniu i organizowaniu zajęć przez władze i administrację Uczelni, co bardzo ułatwia wykonywanie zadań, a tym samym doskonałe przygotowanie studentów do zawodu.

3. Informacja na temat działalności Biura Karier, monitorowania losów absolwentów i ocena podejmowanych w uczelni działań w tym zakresie.

W WSHiG w Poznaniu nie funkcjonuje Biuro Karier. Uczelnia jest na etapie opracowywania założeń koncepcyjnych jego działalności. Jego zadania realizowane są przez Dział Współpracy z Zagranicą oraz Dział Marketingu: pomoc studentom w znalezieniu miejsca: praktyk zawodowych, miejsca pracy, prowadzenie bazy danych pracodawców, współpraca z urzędami pracy, organizacja szkoleń dotyczących efektywnego poszukiwania pracy, organizacja praktyk zawodowych krajowych i zagranicznych, promocja Uczelni.

Wnioski:

- 1. W Uczelni funkcjonuje system oceny jakości kształcenia, ale wyniki ankietyzacji nauczycieli akademickich i ewentualne wnioski i uwagi Władz Uczelni powinny być dostępne studentom.**
- 2. Wyniki ankietyzacji i hospitacji zajęć dydaktycznych oraz inne informacje personalne dotyczące jakości kształcenia pozostają do wiadomości władz rektorskich, dziekańskich i kierowników katedr oraz hospitowanego pracownika. Wiadomości te są poufne.**
- 3. Opracowywane są założenia koncepcyjne działalności Biura Karier.**

Część IV. Nauczyciele akademicy.

- 1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej.*

Liczba nauczycieli akademickich jednostki:

Tabela nr 3.

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy*		Dodatkowe miejsce pracy*	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	6	-	5 (5)	1 (1)	-
Doktor habilitowany	6	-	3 (3)	3 (2)	-
Doktor	13	-	10 (7)	3 (3)	-
Pozostali	11	-	11	-	-
Razem	36	-	29 (15)	7 (6)	-

* w nawiasie należy podać dane dotyczące nauczycieli akademickich zaliczonych przez Zespół do minimum kadrowego

Wnioski: Dla 26 osób Uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, wśród nich 7 osób to doktorzy. Powyższe dane pozwalają stwierdzić, iż kadra naukowo – dydaktyczna jest stabilna, a liczba zatrudnionych doktorów (10 osób) pozwala na dalszy jej rozwój.

Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Tabela nr 4.

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2005	-	-	-
2006	1 (1)	-	-
2007	1 (1)	-	-
2008	3 (3)	-	1 (1)
2009	2 (2)	-	-
Razem	7 (7)	-	1 (1)

Wniosek:

- Powyższa tabelka ilustruje niewielki rozwój naukowy w grupie nauczycieli akademickich, którym nadano tytuł profesora i znaczny rozwój w grupie osób, którym nadano stopień naukowy doktora. Stwierdzono brak uzyskania stopni naukowych doktora habilitowanego przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

W zakresie polityki kadrowej w Uczelni funkcjonuje poprawny system doboru pracowników o czym świadczy chociażby wykaz osób zaliczonych do minimum kadrowego, gdzie w zakresie ocenianego kierunku znajduje się pięciu profesorów, dwóch doktorów habilitowanych oraz pięciu doktorów, natomiast w dziedzinie związanej z ocenianym kierunkiem 1 profesor, trzech doktorów habilitowanych i pięciu doktorów. Uczelnia stara się o zatrudnianie nauczycieli akademickich o jak najwyższych kwalifikacjach związanych z kierunkiem studiów.

Załącznik Nr 5 – Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe.

2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:

formalno-prawnych

Do minimum kadrowego mogą być wliczeni jedynie nauczyciele akademicki zatrudnieni na podstawie mianowania lub umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy nie krócej niż od początku roku akademickiego - § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048, z późn. zm.). Wymóg ten został spełniony przez wszystkich nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego.

Dokumentacja w zakresie kwalifikacji naukowych kadry dydaktycznej pozwala na ich potwierdzenie, zaś złożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, pozwalają na stwierdzenie spełnienia wymagań określonych w art. 9 pkt. 4 ustawy.

Ponadto wszyscy nauczyciele akademicki wliczani w skład minimum kadrowego mają zaplanowane prowadzenie osobiście na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia zajęcia dydaktyczne w wymiarze wskazanym w § 8 ust. 3 powyższego rozporządzenia. Wymóg ten został spełniony przez wszystkich nauczycieli akademickich zgłoszonych do minimum kadrowego.

merytorycznych

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048 z późn. zm.) minimum kadrowe dla kierunku „turystyka i rekreacja” na poziomie studiów pierwszego stopnia stanowi zatrudnienie co najmniej trzech nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, w tym co najmniej dwóch posiadających dorobek naukowy w zakresie danego kierunku studiów i co najmniej jednego posiadającego dorobek naukowy w dziedzinie nauki związanej z danym kierunkiem studiów oraz zatrudnienie co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, w tym co najmniej pięciu posiadających dorobek naukowy w zakresie danego kierunku studiów i co najmniej jednego posiadającego dorobek naukowy w dziedzinie nauki związanej z danym kierunkiem studiów.

Do minimum kadrowego, w grupie samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych, zgłoszono 12 profesorów i doktorów habilitowanych.

Do grupy profesorów i doktorów habilitowanych posiadających dorobek naukowy w zakresie kierunku studiów „turystyka i rekreacja” można zaliczyć 7 osób natomiast 4 osoby posiadają dorobek naukowy w dziedzinie nauki związanej z ocenianym kierunkiem studiów. Jednej osoby nie zaliczono ze względu na niewystarczający dorobek naukowy związany z „turystyką i rekreacją”.

Do minimum kadrowego, w grupie doktorów zgłoszono 12 osób. Do grupy doktorów posiadających dorobek naukowy z zakresu kierunku studiów „turystyka i rekreacja” można zaliczyć 5 osób natomiast 5 osób posiadają dorobek naukowy w dziedzinie nauki związanej z ocenianym kierunkiem studiów. Nie zaliczono 2 osób: jednej z powodu braku wystarczającej liczby prac naukowych związanych z kierunkiem i jednej ze względu na niedostarczenie dokumentu potwierdzającego równoważność wykształcenia.

- sformułowanie jednoznacznego wniosku dotyczącego spełnienia wymagań w zakresie minimum kadrowego.

Do grupy profesorów i doktorów habilitowanych posiadających dorobek naukowy w zakresie kierunku studiów „turystyka i rekreacja” i spełniających wymagania formalno - prawne dotyczące minimum kadrowego dla studiów **pierwszego stopnia** można zaliczyć 7 osób, 4 osoby posiadające dorobek naukowy w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem studiów „turystyka i rekreacja”.

Do grupy profesorów i doktorów habilitowanych posiadających dorobek naukowy w zakresie kierunku studiów Turystyka i rekreacja i spełniających wymagania formalno - prawne dotyczące minimum kadrowego dla studiów **drugiego stopnia** można zaliczyć 5 osób, a 1 do grupy osób posiadających dorobek naukowy w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem studiów „turystyka i rekreacja”. Do grupy doktorów posiadających dorobek naukowy w zakresie kierunku studiów „turystyka i rekreacja” i spełniających wymagania formalno - prawne dotyczące minimum kadrowego dla studiów **pierwszego stopnia** można zaliczyć 5 osób natomiast 5 posiada dorobek naukowy z dziedziny nauki związanej z kierunkiem „turystyka i rekreacja”.

Do grupy doktorów posiadających dorobek naukowy z zakresu kierunku „turystyka i rekreacja” i spełniających wymagania formalno - prawne dotyczące minimum kadrowego dla studiów **drugiego stopnia** na ocenianym kierunku studiów można zaliczyć 5 osób natomiast 3 posiadają dorobek naukowy z dziedziny nauki związanej z tym kierunkiem.

Decydującym o braku zaliczenia do minimum kadrowego jednej osoby spełniającej wymagania merytoryczne było nie przedstawienie dokumentu potwierdzającego równoważność wykształcenia i stopni naukowych.

Ponadto do minimum kadrowego ze względu na brak wystarczającego dorobku naukowego związanego tematycznie z ocenianym kierunkiem studiów nie zaliczono dwóch osób – jednej z grupy profesorów i doktorów habilitowanych i jednej z grupy doktorów

Nauczyciele akademicki zgłoszeni do minimum kadrowego stanowią komplementarny zespół – reprezentują nauki ekonomiczne, nauki o kulturze fizycznej i nauki geograficzne. Jest to zgodne z wymogami dotyczącymi minimum kadrowego, gdzie konieczna jest obecność przedstawicieli trzech wymaganych na kierunku „turystyka i rekreacja” grup zawodowych. Poza tym wśród osób zaproponowanych do minimum kadrowego są przedstawiciele nauk rolniczych, humanistycznych i technicznych, których dorobek naukowy z zakresu „turystyki i rekreacji” czyni z nich specjalistów w tej dziedzinie.

3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku studiów „turystyka i rekreacja” do liczby studentów, zgodnie z § 11 pkt. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144 poz. 1048, z późn. zm.), powinien być nie mniejszy niż 1:180. Warunek ten jest spełniony, bowiem na ocenianym kierunku wynosi 1:55.

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym, a także dostępności nauczycieli akademickich, udziału wykładowców z zagranicy oraz praktyki gospodarczej i społecznej.

Na podstawie zestawień treści sylabusów i analizy wpisów do kart osiągnięć okresowych studentów można stwierdzić, że Uczelnia zapewnia obsadę zajęć dydaktycznych przez nauczycieli posiadających odpowiednie przygotowanie kierunkowe. Także status akademicki kadry odpowiada typowi prowadzonych zajęć.

Nauczyciele akademicki są dostępni dla studentów na dyżurach 2 - 3 razy w tygodniu, a także w czasie zjazdów sobotnio - niedzielnych – dla studentów niestacjonarnych. Taki kontakt odbywa się również na bieżąco przez Internet lub telefonicznie. Stały kontakt ze studentami utrzymują pracownicy Działu Obsługi Studentów oraz opiekunowie grup. Studenci podkreślali łatwość kontaktu z nauczycielami akademickimi.

W kształceniu na kierunku „turystyka i rekreacja” biorą udział wykładowcy z partnerskich uczelni zagranicznych.

5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

W spotkaniu udział wzięło 29 nauczycieli akademickich, w tym czterech przedstawicieli Rady Naukowo – Dydaktycznej. Nauczyciele podkreślali fakt pozwalający realnie wpływać nauczycielom akademickim na kształt planów i programów studiów, możliwości zwiększania liczby godzin, wprowadzania nowych przedmiotów np. języka migowego czy ekonometrii. Zwrócili uwagę na sfinansowanie przez Rektora kursu pierwszej pomocy medycznej. Pracownicy mają wsparcie we Władzach Uczelni w publikowaniu, udziale w różnych konferencjach i sympozjach. Ważna dla nauczycieli jest możliwość wymiany doświadczeń, poglądów podczas corocznych konferencji międzynarodowych organizowanych przez WSHiG. O poziomie kształcenia mówi także fakt zatrudniania absolwentów – 80% bezpośrednio po zakończeniu Uczelni otrzymuje oferty pracy oraz zainteresowanie studiowaniem w szkole, szczególnie osób ze wschodu. Uczelnia ma aspiracje do zaliczenia jej w najbliższej przyszłości do najlepszej uczelni w Europie.

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich.

Teczki nauczycieli akademickich tworzących minimum kadrowe ocenianego kierunku studiów podzielone są na trzy części i posiadają spis dokumentów. W trakcie analizy zwrócono szczególną uwagę na dokumenty poświadczające uzyskanie stopni i tytułów naukowych, warunki zatrudnienia poszczególnych nauczycieli akademickich, oświadczenia o podstawowym lub dodatkowym miejscu pracy, oświadczenia o możliwości zaliczenia nauczyciela akademickiego do minimum kadrowego ocenianego kierunku, aktualne orzeczenia lekarskie, informacje o odbytych szkoleniach bhp.

Kopie dyplomów zostały poświadczone za zgodność z oryginałem.

Analizowane teczki zawierają aktualne zaświadczenia o odbytych badaniach lekarskich (z wyjątkiem jednej osoby) oraz o ukończeniu szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Ponadto wszystkie teczki zawierają dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy i przebiegu zatrudnienia.

Wnioski:

- **Uczelnia spełnia wymagania w zakresie minimum kadrowego dla studiów pierwszego i drugiego stopnia na kierunku „turystyka i rekreacja”.**
- **Spełnione są wymagania dotyczące relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów, stosunek ten wynosi 1:55.**
- **Osoby zaliczone do minimum kadrowego tworzą komplementarny zespół reprezentujący różne dyscypliny i dziedziny naukowe, zapewniając realizację procesu kształcenia.**

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa.

1. *Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania rozwoju własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej.*

WSHiG w Poznaniu prowadzi działalność naukową w różnych obszarach obejmujących:

- prowadzenie badań naukowych zarówno zespołowych, jak i indywidualnych;

- organizowanie konferencji i seminariów naukowych o zasięgu lokalnym, krajowym oraz międzynarodowym;

- publikowanie prac naukowych i opracowań dydaktycznych.

Badania naukowe ocenianego kierunku studiów dotyczą głównie turystyki jako zjawiska społeczno-ekonomicznego, aktywności fizycznej w promocji zdrowia, oceny funkcjonowania obiektów gastronomicznych i hotelowych, obiektów rekreacyjnych i sanatoryjnych oraz innych przedsiębiorstw turystycznych czy biur podróży. W badaniach tych uczestniczyli, pracownicy naukowo - dydaktyczni zgłoszeni do minimum kadrowego tego kierunku. Działalność naukowo-badawcza pracowników WSHiG realizowana jest w katedrach, funkcjonujących w jego strukturze organizacyjnej i ma związek z procesem dydaktycznym.

Wspomaganie rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej realizowane jest poprzez system dofinansowania udziału w konferencjach oraz system stypendialny, przewidziany dla pracowników przygotowujących rozprawy doktorskie. Należy tu podkreślić, że podjęcie takich działań skutkuje tworzeniem własnej kadry akademickiej.

Do tej pory 7 pracowników Uczelni uzyskało stopień doktora, cztery osoby mają otwarte przewody doktorskie, jednemu pracownikowi nadano tytuł naukowy profesora.

Nakłady poniesione przez ocenianą jednostkę na badania własne, w okresie 2007-2009, w odniesieniu do innych uczelni były dosyć duże i wyniosły 173 000 PLN.

W okresie 2007 - 2009 pracownicy ocenianego kierunku, jako autorzy, bądź współautorzy opublikowali 106 monografii lub rozdziały w monografiach, 42 publikacje w innych czasopismach recenzowanych o zasięgu co najmniej krajowym, w tym w Katedrze Turystyki i Rekreacji – 32 pozycje, Katedrze Zarządzania i Marketingu – 26, Katedrze Hotelarstwa i Gastronomii – 27. Ponadto pracownicy poszczególnych katedr w latach 2005 - 2010 opublikowali materiały pomocnicze do wykładów i ćwiczeń oraz podręczniki, łącznie 18 pozycji, co wskazuje na związek działalności naukowo-badawczej z procesem dydaktycznym. Kolejnym obszarem działalności naukowej Uczelni są konferencje i sympozja naukowe z udziałem gości zagranicznych specjalistów z obszaru turystyki i rekreacji, których WSHiG była organizatorem wspólnie z Polskim Stowarzyszeniem Animacji, Rekreacji i Turystyki. Takich konferencji, w latach 2007 - 2010, zakończonych publikacjami (5 monografii i 3 publikacje), było sześć. Należy tu odnotować istotny fakt, iż konferencje mają charakter cykliczny

i wpisują się na trwałe w kalendarz przedsięwzięć środowiska akademickiego w Polsce.

Oceniając działalność naukową Wyższej Szkoły Hotelarstwa i Gastronomii należy podkreślić, iż jest ona w szczególności związana z obszarem ocenianego kierunku, jednak biorąc pod uwagę potencjał pracowników należy zintensyfikować działalność naukową również w zakresie grantów, których w realizacji jest brak.

Wniosek: Stan badań należy uznać za mocną stronę Uczelni, a związana z tym aktywność publikacyjna pracowników jest imponująca.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych (z części studenckiej).

W Uczelni aktualnie nie funkcjonuje żadne koło naukowe. Z raportu samooceny wynika, iż studenci w pewnym zakresie uczestniczą w ruchu naukowym Uczelni, czego efektem są wspólne publikacje (11) z pracownikami naukowo-dydaktycznymi.

Studenci chętnie korzystają z możliwości wyjazdu na zagraniczne Uczelnie w ramach programu ERASMUS. Wszystkie osoby uczestniczące na spotkaniu i odbywające zajęcia na zagranicznych Uczelniach nie napotkały na żadne problemy po powrocie na Uczelnię macierzystą. Dużym zainteresowaniem cieszy się również bogata oferta praktyk zagranicznych.

Załącznik Nr 6 – Działalność naukowa jednostki.

3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej.

Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Gastronomii jest aktywna na polu współpracy międzynarodowej, prowadząc wymianę studentów i kadr oraz uczestnicząc w międzynarodowych projektach badawczych. Współpracuje z Moskiewską Akademią Ekonomii i Prawa w Rosji, Białoruskim Państwowym Uniwersytetem Kultury Fizycznej w Mińsku, Wyższą Kulinarną Szkołą Andrzeja Kasy w Kalingradzie, Schiller International University - The American College w Szwajcarii, Uniwersytetem Medycznym im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu. W bieżącym roku akademickim WSHiG podpisała również umowy bilateralne Erasmus LLP z następującymi uczelniami: Anadolu University w Turcji, Namik Kemal University w Turcji, Estoril Higher Institute for Hotel and Tourism Studies w Portugalii, Instituto Superior de Linguas e Administracao de Lisboa w Portugalii, Instituto Superior Politecnico Gaya w Portugalii, Universidad Sek w Hiszpanii, Universidad de Girona w Hiszpanii, Universidad Complutense de Madrid w Hiszpanii, The Birmingham College of Food, Tourism & Greative Studies w Wielkiej Brytanii, Galway Mayo Institute of Technology w Irlandii, Institute of Technology Tralee w Irlandii, Universidad de Sevilla w Hiszpanii.

Ponadto w ramach realizacji programu Tempus oraz porozumień o współpracę WSHiG podpisała umowy z następującymi partnerami: Południowy Uralski Uniwersytet Państwowy (Czelabińsk, Rosja), Uniwersytet Państwowy Ekonomiki i Handlu im. M. Tugan-Baranowskiego (Doneck, Ukraina), Uniwersytet Turyzmu (Donieck, Ukraina), Akademia Państwowa Podatkowa (Kijów, Ukraina), Państwowy Techniczny Uniwersytet (Łuck, Ukraina), Uniwersytet Technologiczny (Almata, Kazachstan), Państwowy Humanitarny Uniwersytet (Mariupol, Ukraina), Azowski Instytut Marynarzy (Mariupol, Ukraina), Akademia Transportu (Donieck, Ukraina), Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Turyzmu (Walencja, Hiszpania), Linnaeus Uniwersytet (Vaxjo, Szwecja), International Academy of the Finance and Investments, (Ukraina), Volyn National University (Ukraina), Moscow State Humanitarian University (Rosja), University of the Cagliary (Włochy), Baltic International Academy (Litwa), Ghent University (Belgia), Donetsk Chamber of Commerce and Industry (Ukraina), Moscow State Regional University (Rosja).

WSHiG używa hasła „Zdobywasz wiedzę, zdobywasz świat” co oznacza promocję studiów na kierunku „turystyka i rekreacja” jako możliwość otrzymania odpowiedniej pozycji na rynku pracy nie tylko w Polsce, ale także za granicą. Tak sformułowane zadanie nakłada na Uczelnię obowiązek stworzenia odpowiednich warunków dla zdobycia wiedzy teoretycznej i praktycznej, aby absolwenci WSHiG byli cenieni na wymagającym rynku pracy całego świata. W 2007 roku istotnym dla wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej WSHiG w było rozszerzenie programu UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE (Lifelong Learning Programme) o możliwość wyjazdu nie tylko na stypendium do zagranicznej uczelni, ale także na praktykę do zagranicznej instytucji lub przedsiębiorstwa - tylko w roku ak. 2009/2010 uczestniczyło w praktykach zagranicznych 425 studentów. Również uczestnictwo studentów w wymianie Erasmus pozwala na rozpoznanie rynku pracy w dwóch prężnie rozwijających się branżach tj. w hotelarstwie i gastronomii, od roku 2008 z WSHiG wyjechało łącznie 57 studentów i 17 nauczycieli akademickich. Uczelnia przyjęła w tym czasie 2 wykładowców i 30 studentów (studenci przyjeżdżający z zagranicy kształcą się w języku angielskim). Powyższe dane wskazują na międzynarodowy charakter edukacji i stopniowe dostosowywanie programu kształcenia do potrzeb LLP.

Pracownicy i studenci współpracując z ośrodkami krajowymi i zagranicznymi realizowali tematy badawcze (tematycznie związane z różnymi obiektami lub przedsiębiorstwami turystycznymi), w ramach prac licencjackich (123) i magisterskich (335).

Aktualnie prowadzone są trzy tematy badawcze.

Ze względu na zawodowy charakter Uczelni, na uwagę zasługuje fakt prowadzenia projektów (prac dyplomowych) mających na celu zaangażowanie studentów w zwiększenie efektywności praktyk zawodowych, co korzystnie wpływa na poprawę jakości kształcenia.

Załącznik Nr 7 – Wykaz tematów prac naukowych i dydaktycznych realizowanych wspólnie z ośrodkami zagranicznymi.

-Wnioski:

- **Badania naukowe na ocenianym kierunku zasługują na wysoką ocenę.**
- **Przy obecnym stanie badań WSHiG wykazuje duże możliwości w realizacji zamierzonych celów.**
- **Stopień umiędzynarodowienia kształcenia na ocenianym kierunku jest zadowalający.**
- **Większość projektów badawczych i naukowych realizowanych przez nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku „turystyka i rekreacja” ma związek z realizowanym programem dydaktycznym.**
- **Uczelnia nawiązała liczne kontakty, rokujące dalszą współpracę z placówkami zagranicznymi. Wynikiem tej współpracy jest dobrze rozwinięta wymiana studentów w ramach programu Erasmus, a poprzez realizację tematów badawczych (w ramach prac dyplomowych) możliwość zwiększenia efektywności zagranicznych praktyk zawodowych.**
- **Zaleca się aktywizację studenckiego ruchu naukowego – w Uczelni aktualnie nie funkcjonuje żadne koło naukowe.**

Część VI. Baza dydaktyczna.

1. *Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i internetu, zasobów bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych.*

(ewentualny opis bazy powinien stanowić kolejny załącznik)

Szkoła posiada bazę dydaktyczną na bardzo wysokim poziomie technologicznym, estetycznym, logistycznym, profesjonalnym, edukacyjnym i przestrzenno- wypoczynkowym. Na szczególną uwagę, oprócz nowoczesnych obiektów, zasługują liczne laboratoria, pracownie i ich nowoczesne wyposażenie, a szczególnie nieograniczony i stały dostęp studentów do uczelnianej bazy komputerowej i Internetu: trzy laboratoria komputerowe, dwa z nich wyposażone w 24, a trzecie w 12 komputerów klasy PC, bezprzewodowa sieć lokalna, umożliwiająca dostęp do Internetu studentom posiadającym własne laptopy, oraz do biblioteki dobrze zaopatrzonej w publikacje związane z kierunkiem studiów. Wielkość księgozbioru na koniec 2009 roku (po uwzględnieniu ubytków) wynosiła 16234 woluminów druków zwartych, 863 jednostek zbiorów specjalnych. Liczba zaprenumerowanych i otrzymywanych tytułów czasopism zwiększyła się do 114 w r. 2009. Biblioteka prowadzi wymianę międzybiblioteczną z 12 bibliotekami w kraju, a do 15 bibliotek w Polsce wysyła egzemplarze publikacji własnych WSHiG.

Ponadto Szkoła prowadzi własne Biuro Podróży w centrum Poznania i Ośrodek Wypoczynkowy w Kotlinie Kłodzkiej.

Własna baza materialna i wykorzystywanie jej również do świadczenia usług zewnętrznych oraz angażowanie do współpracy studentów w formie zarobkowej, stażowej czy realizacji praktyk zawodowych stanowią bardzo istotne elementy edukacji.

Uczelnia ta może być wzorem do naśladowania dla innych Szkół prowadzących studia na kierunku „turystyka i rekreacja”.

Sposób zaspakajania potrzeb studentów niepełnosprawnych ruchowo w zakresie dostępności do bazy dydaktycznej są wzorcowe (podjazdy i nowoczesna winda).

2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia.

Studenci wyrazili zadowolenie z obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych. W siedzibie Uczelni na korytarzach stoją automaty z napojami, istnieje również możliwość skorzystania z punktu ksero. Obiekt jest w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. W budynku funkcjonuje szatnia, siłownia, klub fitness, gabinet fizjoterapii. Na terenie Uczelni znajduje się kilka restauracji, gdzie studenci mogą wykupić obiady. W restauracjach tych studenci odbywają też praktyki. Istnieje również możliwość połączenia się z Internetem bezprzewodowym.

Wnioski:

- Uczelnia dysponuje bardzo dobrą bazą do prowadzenia zajęć dydaktycznych w formach audytoryjnych, a także specjalistycznych zajęć na kierunku „turystyka i rekreacja”.

Część VII. Sprawy studenckie.

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.

Samorząd Studencki swoją działalność prowadzi na podstawie Regulaminu Samorządu Studenckiego WSHiG w Poznaniu. Regulamin ten jest zgodny z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym. Samorząd Studencki liczy 10 członków. Uczelnia zapewnia Samorządowi przestronne biuro wyposażone w komputer i inne urządzenia, takie jak drukarka, ksero, telefon oraz fax. Członkowie Samorządu uznają te warunki za wystarczające. Zdaniem Samorządu władze Uczelni mogłyby przyznawać budżet. Ułatwiłoby to zdaniem studentów pracę w Samorządzie. Członkowie Samorządu zasiadają w organach kolegialnych i wyborczych Uczelni przewidzianych w ustawie oraz opiniują plany i programy studiów. Członkowie Samorządu zwrócili uwagę na bardzo dobry kontakt z Władzami Uczelni, jednocześnie przekazali informację, że zawsze udaje się osiągnąć kompromis z Władzami Uczelni. Samorząd intensywnie włącza się w życie kulturalne i organizuje szereg inicjatyw mających na celu integrację środowiska akademickiego.

Studenci stanowią 20% składu organu kolegialnego funkcjonującego w Uczelni, co spełnia wymóg art. 67 ust. 4 ustawy.

2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki.

Pomoc materialna dla studentów obejmuje wszystkie obszary wskazane w ustawie. Studenci nie napotykają na większe trudności związane z formalnościami w przypadku chęci wystąpienia o pomoc materialną.

Decyzje o przyznaniu pomocy materialnej wydawane są przez komisję stypendialną, której skład w większości stanowią studenci, o czym świadczy protokół z posiedzenia Komisji. Decyzje nie są wydawane w formie pisemnej. Decyzje o przyznaniu bądź odmowie przyznania pomocy materialnej powinny być wydawane w formie decyzji administracyjnej zgodnie z Kodeksem Postępowania Administracyjnego.

Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Gastronomii w Poznaniu nie posiada własnych domów studenckich. Studenci indywidualnie wynajmują stancje. W związku z bardzo bogatą ofertą noclegową Poznania, studenci nie mają problemu w znalezieniu zakwaterowania.

3. *Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym*

Spotkanie ze studentami kierunku „turystyka i rekreacja” odbyło się 3. 12. 2010 roku, wzięło w nim udział ok. 50 osób ze wszystkich lat studiów wizytowanego kierunku. W spotkaniu brało udział 10 studentów zagranicznych. Studenci obecni na spotkaniu bardzo pozytywnie wyrażali się o kierunku, na którym studiują. Wszystkie zebrane osoby zadeklarowały chęć ponownego wyboru studiów na tym kierunku i Uczelni. Studenci potwierdzili, że wymagania dotyczące zaliczeń konkretnych przedmiotów są przedstawiane im na początku kursu w sposób jasny i klarowny. Studenci podczas spotkania wyrazili zadowolenie z obowiązującego systemu stypendialnego, poinformowali, iż bardzo chętnie korzystają z możliwości wymiany zagranicznej, jaką oferuje im Uczelnia. Studenci są zadowoleni z bardzo dobrego kontaktu z Władzami Uczelni. Studenci stwierdzili, iż przeprowadzane ankiety na temat zajęć oraz prowadzących przynoszą pożądane efekty. Języki obce, zdaniem studentów, są prowadzone na wysokim poziomie z faktycznym podziałem na stopnie zaawansowania. Dodatkowym atutem jest liczba języków obcych, które mogą wybierać. Studenci pozytywnie oceniają możliwości rozwoju, jakie daje im Uczelnia. Ogromna liczba zajęć praktycznych zdaniem studentów bardzo pozytywnie wpływa na ich stan wiedzy. Zdaniem obecnych wszystkie sale jak i kuchnie wyposażone są w nowoczesny i profesjonalny sprzęt. Studenci bardzo chętnie odbywają praktyki zagraniczne w wakacje, gdzie zdobywają bardzo ważne dla nich doświadczenie. Jedynym problemem – zdaniem studentów – jest mała liczba miejsc parkingowych na terenie Uczelni. Zdaniem zebranych, atmosfera panująca na Uczelni bardzo dobrze wpływa na poziom kształcenia. Studenci ocenili pozytywnie zbiory książek i czasopism znajdujące się w bibliotece. Są one ich zdaniem wystarczające do zdobywania aktualnej wiedzy. Pozytywnie został oceniony również Samorząd Studencki, który zdaniem zebranych działa aktywnie i jest widoczny na Uczelni. Dostęp do informacji na temat toku studiowania zdaniem studentów jest bezproblemowy, wszystkie informacje znajdują się na stronie internetowej jak i w gablotach Uczelni. W przypadku jakichkolwiek problemów związanych z tokiem studiów mogą zgłaszać się o pomoc do władz Uczelni jak i do Samorządu Studenckiego.

Wnioski:

- WSHiG spełnia wymogi zawarte w kryteriach oceny spraw studenckich związanych się z działalnością studencką.
- Wewnętrzne akty prawne Uczelni są w większości dostosowane do zapisów obowiązującego prawa.
- Samorząd Studencki posiada swobodę działania przy jednoczesnym wsparciu władz Uczelni.
- Poza działaniami samorządu studenckiego nie zaobserwowano aktywności innych struktur, w których prace zaangażowani byliby studenci wizytowanego kierunku.
- Poprawie powinny ulec niektóre elementy systemu przyznawania pomocy materialnej tj. procedury wnioskowania o przyznanie świadczeń oraz funkcjonowanie komisji.
- Uczelnia spełnia standardy jakości kształcenia pod względem opieki dydaktycznej nad studentami. Sugeruje się natomiast poszerzenie opieki naukowej poprzez zaangażowanie studentów kierunku „turystyka i rekreacja” w prowadzone prace badawcze.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów.

Ocena zgodności prowadzonej w uczelni dokumentacji toku studiów, w tym albumu studentów, książki dyplomów, teczek osobowych studentów i absolwentów, kart egzaminacyjnych i indeksów, wydawanych dyplomów i suplementów z przepisami prawa.

Stwierdzono, iż wpisy w **albumach studentów** zawierają wszystkie informacje wymagane § 9 ust. 3 z rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów, (Dz. U. Nr 224, poz. 1634 z późn. zm.). Jednak powinien być prowadzony jeden album studenta dla całej Uczelni.

Księga dyplomów – jest prowadzona centralnie dla całej Uczelni a wpisy są zgodne z § 11 powyższego rozporządzenia.

Protokoły egzaminacyjne – zawierają informacje wprowadzone w sposób prawidłowy i zgodny z § 10 ust. 1 w/w rozporządzenia.

Podczas wizytacji zostały sprawdzone losowo wybrane **teczki studentów** wszystkich lat studiów, absolwentów oraz osób skreślonych z listy studentów. Teczki zawierają zasadniczo wszystkie dokumenty: związane z rekrutacją, przebiegiem studiów oraz obroną pracy dyplomowej. W teczkach absolwentów ponadto znajdują się oceny pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego, egzemplarz pracy dyplomowej oraz egzemplarz dyplomu przeznaczonego do akt, potwierdzenie odbioru dyplomu.

Karty okresowych osiągnięć studenta, indeksy – są prowadzone prawidłowo.

Dyplomy i suplementy – treść tych dokumentów jest zgodna z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 grudnia 2009 r. w sprawie rodzajów tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów i wzorów dyplomów oraz świadectw wydawanych przez uczelnie (Dz. U. Nr 11, poz. 61, z późn. zm.).

Protokoły egzaminu dyplomowego – zawierają zgodnie z § 11 powyższego rozporządzenia wszystkie informacje.

W przypadku dokonywanej zmiany nazwiska w indeksie zawarte są wszystkie elementy w skazane w § 16 ust.2 powyższego rozporządzenia.

Wnioski:

- Dokumentacja jest prowadzona starannie, zasadniczo zgodnie z wymaganiami powyższego rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów, (Dz. U. Nr 224, poz. 1634 z późn. zm.).

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia.

Tabela nr 5.

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta			x		

Cz. II	Plany studiów i programy nauczania			x		
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna		x			
Cz. II	Efekty kształcenia		x			
Cz. V	Badania naukowe		x			
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości			x		
Cz. VI	Baza dydaktyczna		x			
Cz. I, VII	Sprawy studenckie		x			
Cz. I, IV, VII	Kultura prawna uczelni i jednostki			x		
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem		x			
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia		x			

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce (uzasadnienie powinno nawiązywać do uwag zawartych w treści raportu) oraz ewentualne zalecenia.

Rozwój kadry naukowo-dydaktycznej, dobre relacje z otoczeniem, a także nawiązanie licznych kontaktów z uczelniami zagranicznymi rokującymi dalszą współpracę oraz dostosowywanie kształcenia do wymagań rynku pracy stwarzają dobre perspektywy dalszego kształcenia na ocenianym kierunku.

Wskazane byłoby opracowanie koncepcji specjalności dla Rekreacji Ruchowej, zgodnej z kierunkiem studiów, co w znacznym stopniu podkreśli charakter Uczelni, a być może przyczyni się do zwiększenia zainteresowania studiowaniem w omawianej jednostce.